

El Parc Natural de les Capçaleres del Ter i del Freser gairebé duplica els visitants aquest estiu

L'augment de turistes als espais naturals es vincula a la pandèmia

Parc Natural de les Capçaleres del Ter i del Freser | Generalitat de Catalunya

La secretària de Medi Ambient i Sostenibilitat, Marta Subirà, ha presentat el balanç de visitants durant l'estiu als espais naturals protegits que gestiona el Departament. Durant la seva intervenció, la secretària ha repassat l'increment ?exponencial? de visitants en molts espais naturals especialment aquest estiu, tot i que ha assegurat ?no és una situació nova, sobretot en indrets i dies molt concrets?. Ha relacionat l'augment amb la pandèmia de la Covid-19, per una necessitat social de sortir d'àrees urbanes i anar a la natura després del confinament, i per les limitacions del turisme transfronterer, que ha fet que la ciutadania cerqui destinacions més pròximes.

Subirà ha assegurat que s'han produït una sèrie de disfuncions com a conseqüència d'aquests increments, i que ?cal més recursos materials, econòmics i humans dels que hem tingut fins ara per fer-hi front?. En aquest sentit, ha assegurat que ?l'Agència de la Natura i el Fons del patrimoni natural i la biodiversitat són dues eines que fa anys que reclamàvem, imprescindibles per a respondre a aquestes necessitats?. Això permetrà disposar de ?recursos suficients i estables per donar les respostes que la ciutadania demana, i oferir un bon servei controlant actituds i comportaments no adequats?. En aquest sentit, ha afirmat que ?la idea és que els Fons de patrimoni natural sigui una realitat l'1 de gener de 2021?.

Amb tot, ha recordat que ?cada parc és diferent?, i que ?cal implementar les mesures cas a cas, amb consens dels ens locals i els veïns de la zona?.

Incrementos notables en sis espais

Els augments més notables s'han registrat al paratge natural de Poblet, i als parcs naturals dels Ports, el Delta de l'Ebre, Cap de Creus, les Capçaleres del Ter i el Cadí-Moixeró:

La **Zona Volcànica de la Garrotxa** ha registrat augments del 29% i 22% el juliol i l'agost. En alguns punts concrets, com la Fageda d'en Jordà, s'ha arribat a increments del 50% al juliol.

A **Aigüestortes i Estany de Sant Maurici**, no s'han produït increments desmesurats, atès que els principals accessos es troben regulats i es pot limitar l'aforament mitjançant les zones d'aparcament. Hi ha hagut una davallada de visitants estrangers (el 2019 representaven el 20%; enguany menys de l'1%). Per contra, hi ha hagut més visites ?per lliure?, a partir d'informació disponible a la web. S'ha registrat un augment de més del 93% en comptadors automàtics en diferents sectors. En un dia es van comptabilitzar 1.953 persones a peu per accedir a Colomers, per exemple. Les dades comptabilitzades donen un increment del 10% al juliol i d'un 31% a l'agost.

L'**Alt Pirineu** ha registrat augments del 19% i 25% el juliol i l'agost respecte a l'any 2019. Tanmateix, l'accés a la Capçalera de la Vall Ferrera, on es troba la Pica d'Estats, ha passat de 8.102 visitants el 2019 a 10.566 el 2020, el que ha suposat molts dies el col·lapse de l'aparcament de la Molinassa de 90 places. L'accés a la vall de Bonabé de 30.945 visitants el 2019 a 40.558 el 2020, i a la Vall de Tavascan de 16.679 el 2019 a 21.547 el 2020.

Cadí-Moixeró: S'han produït increments espectaculars en algunes zones. De mitjana, ha registrat un 88% més el juliol i un 57% l'agost. S'ha observat un increment de circulació de motos i tot terrenys pel mig de la muntanya i els prats, de bicicletes de muntanya i de persones banyant-se a rius, amb un augment de deixalles als espais.

Capçaleres del Ter i del Freser: Ha experimentat un fort increment, amb un 50% i 80% més de persones el juliol i l'agost respectivament, d'acord amb les dades corresponents al punt d'informació de Queralbs. S'han produït aglomeracions de vehicles en diferents punts del parc natural. Pel que fa al bany, s'han produït concentracions a la zona de Daió i a la platgeta de Setcases.

Cap de Creus: Els augments han estat del 82% i 71%, el juliol i l'agost respectivament. En els 2 comptadors de vehicles situats a la carretera entre Cadaqués i el Far de Cap de Creus s'han arribat a pics de pas de cotxes de més del 120% respecte de l'any 2018 (el 2019 estava en obres). A més, el perfil de visitants ha canviat, perquè altres anys era majoritàriament estranger, sobretot francès, mentre que aquest ha estat nacional. S'ha observat un nombre superior d'embarcacions a les cales del parc natural, especialment en les més properes a ports. El nombre mitjà de barques detectades al dia s'ha vist incrementat en més del 15%, més barques grans i menys petites.

Els **Aiguamolls de l'Empordà** han registrat una davallada de visitants per la caiguda del turisme estranger (sobretot francès), que en aquest parc representa un percentatge important. Tampoc no s'han pogut fer campaments d'estiu amb infants, la qual cosa també ha fet baixar un 20% les xifres el juliol. A l'agost hi ha hagut un increment del 3%.

Al **Montgrí, les Illes Medes i el Baix Ter**, les persones que practiquen immersió o snorkel han caigut a la meitat degut, principalment, a la caiguda del turisme estranger (el francès va suposar el 60% dels usuaris en el període 2015-2019). Pel que fa als immersiónistes amb mitjans artificials, la davallada ha estat del 64%. Quant a les dades dels comptadors en els itineraris terrestres, no s'ha pogut completar la recollida de dades de tots ells, però es constata que en algun, com la ruta que permet arribar a les Cales Ferriol i Pedrosa, s'ha arribat als 6.000 usuaris a meitat de mes, quant durant tot el mes de setembre de l'any passat n'hi va haver 4.000.

Delta de l'Ebre: Durant l'agost, l'augment ha estat de prop del 121%. Els espais més massificats han estat les platges del Trabucador i Eucaliptus. S'ha observat circulació motoritzada fora pistes i pernoctació en cotxes i autocaravanes.

Els Ports: Registra un augment del 100% de visitants el juliol i 91% l'agost. La massificació s'observa sobretot en indrets amb zones de bany, com ara els Estrets, Toll Blau, Toll de Vidre, i Roques de Benet. A més, puja notablement l'afluència als centres d'informació (un 75% aproximadament). El punt d'informació més visitat amb diferència és l'Ecomuseu dels Ports, a Horta de Sant Joan.

La Serra del Montsant ha experimentat un increment del 47% al mes de juliol i d'un 20% a l'agost. Els augments han estat localitzats en algunes zones com els graus de la Morera de Montsant i el Congost de Fraguerau, on l'afluència de visites s'ha arribat a triplicar durant aquest mes de juliol. S'ha observat una massificació en aparcaments i en indrets aquàtics, especialment en tolls d'aigua.

Poblet: Ha experimentat un fort increment, sobretot el mes de juliol, amb un 133% més de trànsit (les dades són d'afluència de vehicles). El mes d'agost l'increment ha estat del 88%.

Només dos espais naturals protegits no han patit canvis significatius en el nombre de visitants: són l'Albera i Mas de Melons.

El comptatge de visitants dels espais naturals de protecció especial no és senzill, atès que no tenen una única entrada i només una part dels visitants entren als centres d'informació dels parcs i poden ser registrats amb precisió. Per estimar la resta, hi ha parcs que disposen de comptadors en determinats punts, d'altres que controlen el nombre de vehicles en determinades zones d'aparcament, etc. Això fa que el valor absolut s'hagi de prendre amb caràcter indicatiu i que la comparativa entre parcs, que han utilitzat mètodes d'estimació diferents, s'hagi de prendre també amb prudència. El que marquen aquestes dades, això sí, és un ordre de magnitud i una tendència.

A més, cal tenir en compte que el 2019 es va produir un canvi en el mètode de comptatge amb la implantació d'un gestor estadístic que permetrà, a partir d'aquest any, poder estimar els canvis amb una major homogeneïtat entre parcs i amb una major fiabilitat.

Comportaments poc respectuosos

Tot i que aquest estiu l'augment de visitants ha estat exponencial en molts indrets, en els últims anys, l'interès per la ciutadania per descobrir espais naturals emblemàtics del territori ha anat creixent. Tanmateix, s'acostuma a concentrar en les mateixes zones. Aquesta massificació resta atractiu a l'experiència, i més encara si es reproduïxen comportaments incívics que alteren aquests ecosistemes d'una gran fragilitat.

L'augment de persones visitants aquest 2020 es relaciona directament amb la pandèmia de la COVID-19. D'una banda, amb una necessitat social de sortir de les àrees urbanes i apropar-se a la natura després del confinament, i, d'altra banda, per les limitacions del turisme transfronterer i la necessitat de buscar destinacions de proximitat. Aquest fet ha portat als parcs un públic menys respectuós i desinformat que no és usuari habitual d'aquests espais.

Aquesta situació ha provocat disfuncions en els espais naturals. Les principals incidències registrades són:

- Massificació d'indrets emblemàtics
- Bany no autoritzat en estanys, gorgs, torrents, etc.
- Menor utilització dels itineraris i les indicacions.

Menor afluència als refugis de muntanya i proliferació d'acampada sense autorització en zones i horaris no permesos (especialment en parcs de muntanya).

Gossos sense lligar (incidència creixent en tots els parcs).

Acumulació de deixalles fora dels punts de recollida i altres comportaments incívics.

Massificació d'autocaravanes en aparcaments (especialment a l'Alt Pirineu) i pernотacions il·legals en cotxes i autocaravanes (generalitzat).

Sobrefreqüentació d'activitats de circulació motoritzada recreativa amb comportaments poc respectuosos, especialment als Parcs de muntanya.

Ús creixent de les bicicletes elèctriques que permeten a més gent arribar a llocs que abans eren inaccessibles per a una immensa majoria (problemàtica observada, per exemple a la Zona Volcànica de la Garrotxa o al PNIN de Poblet).

Conflictes amb determinades pràctiques esportives als parcs amb façana marítima, com el Delta de l'Ebre i els Aiguamolls (al Delta especialment amb kitesurf o navegació entrant a les zones de cria).

Línies de treball

Davant de la massificació que han experimentat aquests espais, especialment aquest estiu, el Govern vol posar fil a l'agulla. En aquest sentit, la secretària Marta Subirà ha dit que "es treballa en àmbits com la gestió d'accessos, la vigilància i la sensibilització ciutadana per tal de protegir aquests espais tan fràgils i garantir una experiència de natura més plena als visitants?".

De cara a minimitzar aquesta problemàtica l'any que ve, s'han obert diverses línies de treball per tal d'analitzar la factibilitat de:

Regular millor determinades activitats en el medi natural i el seu control mitjançant la imposició de sancions si escau; especialment als espais naturals protegits, rius, gorgs i altres masses d'aigua i medi marí.

Donar eines i suport al món local per regular l'accés i finançar a càrrec dels visitants la vigilància i informació en determinats indrets naturals especialment fràgils.

Limitar l'aforament màxim en determinats indrets i moments i orientar els fluxos de visitants de manera que es redueixi l'impacte ambiental i es garanteixi una experiència de natura més plena (gestió d'accessos, gestió d'aparcaments, abalisament d'indrets especialment fràgils, oferta alternativa, informació i senyalització, etc.). Cada parc és diferent i les actuacions s'han d'analitzar i implementar cas a cas i amb el consens dels ens locals i els veïns de la zona.

Incrementar la vigilància (cossos de seguretat, informadors, càmeres, etc.).

Impulsar una campanya de comunicació i d'educació ambiental per incrementar el coneixement i el respecte cap al patrimoni natural i les propietats i les activitats dels habitants del medi rural.